

روسترن

9

تاثير آن بر ديگر ژانرها

مقاله‌ای در مورد فیلم خوب، بد، زشت و قصه عامه پسند

تالیف:

جواد شکاری

سرشناسه	: شکاری، جواد، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: وسترن و تاثیر آن بر دیگر ژانرها (با مقایسه دو فیلم خوب، بد، زشت و قصه عامه‌پسند) // تالیف جواد شکاری.
مشخصات نشر	: تهران: آرنا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص؛ ۵/۱۴×۵/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۴-۶۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فیلم‌های وسترن
موضوع	: فیلمنامه‌نویسی
موضوع	: فیلم‌های وسترن -- ایالات متحده -- تاریخ و نقد
رده‌بندی کنفی	: PN ۹۹۵/۹/ف ۱۳۹۲۹ ش
رده‌بندی رزی	: ۴۳۶۳۷۸/۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۸۵۹۸۲

ناشر آرنا

عنوان	: وسترن و تاثیر آن بر دیگر ژانرها
مؤلف	: جواد شکاری
ناشر	: آرنا
طرح جلد	: سعید انصاریان
چاپ	: اول ۱۳۹۲
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۸۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۴-۶۱-۹

www.arnapub.com

فهرست

پیشگفتار..... ۹

مقدمه..... ۱۱

فصل اول: ژانر وسترن

تعریف ژانر..... ۱۴

هفت داستان اصلی وسترن..... ۱۵

ژانر وسترن..... ۱۹

منشاء ژانر وسترن..... ۲۳

مروری بر تاریخ سینمای وسترن..... ۲۸

وسترن سازان مطرح..... ۳۷

بازیگران مطرح ژانر وسترن..... ۵۰

ویژگیهای ژانر وسترن..... ۵۷

تقابل و درگیری بین تمدن و توحش..... ۶۸

قهرمان ژانر وسترن..... ۶۱

موقعیت جغرافیایی و تاریخی..... ۶۴

فرهنگ و نشانه های ژانر وسترن ۶۷

انواع وسترن ۸۱

وسترن کلاسیک آمریکایی ۸۱

وسترن اسپاگتی ۸۳

ساموئل بیلی ۸۸

نئو وسترن ۸۹

وسترن معاصر ۹۱

فصل دوم: مقایسه فیلم خوب، بد، زشت و قصه عامه پسند

سرجو لنونه ۹۵

کوئنتین تارانتینو ۹۹

خوب، بد، زشت ۱۰۲

قصه عامه پسند ۱۰۴

تحلیل و مقایسه دو فیلم خوب، بد، زشت و قصه عامه پسند ۱۰۶

اسطوره ۱۰۸

سفر قهرمان در فیلم ماجرای نیمروز ۱۱۰

اسطوره در خوب، بد، زشت و قصه عامه پسند ۱۲۰

فیلم نامه ۱۲۴

فرهنگ و نشانه های ژانر وسترن ۶۷

شخصیت ۱۲۴

خط و پیرنگ داستان ۱۲۶

یالو ۱۲۸

معنا داد و سود ژانر ۱۳۰

خشونت و انتگرال ۱۳۱

رستگاری و مذهب ۱۳۵

لباس ۱۳۷

روایت ۱۳۸

طنز ۱۴۱

موسیقی ۱۴۳

سخن آخر ۱۴۵

منابع ۱۱

پیشگفتار:

فیلم وسترن نمایش می دادند؛ و همه مجذوب اون بودند. سالن سینما از سه قسمت تقسیم شده بود، ردیف جلو صندلی نداشت و زیلوی کهنه و رنگ و رو رفته بزرگی این کتب بودند. بلیط آن، دو ریال بود و بچه ها و روستاییان مشتریان این قسمت بودند. سپس پنج ریالی و بالاخره قسمت لژ ده ریال بود!!!

مردی در قسمت جلو نشسته به پرده سینما نشسته بود و معلوم بود سخت مجذوب پرده جادویی شده بود. صحنه ای ده دوازده سوار کار به دنبال آرتیست فیلم می تاختند و فیلم برداری هم از زینت اسبان صورت می گرفت و سوارکاران یک به یک از روی سر دوربین می پریدند. به محض شنیدن اولین سوارکار از روی دوربین، مرد ساده درحالی که با دو دست سرش را پوشانده و به جلو خم شده بود، در سر و صدای موزیک متن و صدای سم اسبان فریاد زد:

"تف به این شانس... این همه جا... این الاغ ها قند باب از روی سر من بپرند!!!"^۱

یاد آن صفا و سادگی بخیر...

حالا با وجود، اینترنت و ماهواره، صادقانه بگویم دلم هوای همان سالن ها و وسترن ها کرده. هوای جان فورد، جان وین. هوای فیلم ماجرای نیمروز "فرد زینه"؛ فیلمی که ماجرای تنها رها شدن یک مرد توسط دوستانش در هنگام سختی است. چنانچه با شنیدن نام این فیلم یاد صحنه ای می افتم که "گری کوپر"، گیج و منگ و ترسان و

مربان میهن زاده - ۱

عرق کرده، از اتاق کارش خارج می شود و دوربین از فاصله دور و بالا به او نزدیک می شود و ما نگرانی شدیدی را در چهره اش می بینیم در حالیکه شدیداً با او همذات پنداری می کنیم و از دوستان ترسوی او متنفر می شویم. و یا نمایی که دوربین در زاویه کنار پاندول ساعت قرار دارد و پاندول ساعت به طرز وحشتناکی جلو و عقب می رود؛ بسان یک پتک و چکش که بر اعصاب تماشاگر فرود می آید و اضطراب او را نوزن تر می سازد. اما در پایان فیلم، وقتی گری کوپر و گریس کلی سوار درشکه می شوند و کوپر نشان کلانتری اش را از سینه اش می کند و جلو مردم قدر شناس شهر می آید، باز می رود، وای که چقدر دل ما را خنک می کند! اما احساس می کنم آن نشان کلانتری، خیلی وقت است خاک خورده! باید کاری کرد؛ هر چند کوچک...

این حس من را به همراه برده و هست؛ حتی در دوران دانشجویی؛ و همین حس عاملی شد که نوعی از نامه دوره کارشناسی خود را، بررسی ژانر وسترن انتخاب کنم و حال این کتاب نتیجه آن تلاش است.

در اینجا لازم می دانم از آقایان حسین روشنگار، مهدی روشن روان، محمد حسین نجفی، آرش ملت، محمدرضا کنگاوری، مهرداد ابروان، احمد احمدی مطلق، عباس عاشوری نژاد و خانم ها: مهتاب ابراهیم زاده، اشرف سلطانی نیا و شهریانو میرسلطانی تشکر فراوان کنم.

و از دوستان عزیزم، علیرضا کنگاوری، اسماعیل رحمانی زاده، سعید انصاریان و مهدی غلامی سوق که بنده را همراهی کرده اند، سپاسگزارم.

و سپاس فراوان از همکلاسی، دوست، برادر و استادم محمد علی عزیزی، که از راهنمایی هایش بسیار آموخته ام...

جواد شکاری

مقدمه:

وِسترن، آمریکایی‌ترین ژانر سینمای و بی‌شک محبوب‌ترین آنها در سراسر جهان است. حتی اگر بتوانیم در تعمیم این حکم در طول سه دهه اخیر تردید کرد، می‌توان گفت که تا اواسط دهه ۷۰، چنین بوده است. تاریخ سینمای آمریکا، کم و بیش با وِسترن آغاز می‌شود. ادامه می‌یابد و طی حدود هشت دهه، این ژانر پرطرفدار و پردوام، تقریباً به تنه تنها سینمای آمریکا تبدیل می‌شود.

سینمای وِسترن، تاریخ و منطقه را و فرهنگ و جامعه‌شناسی یک ملت نه چندان طویل‌التاریخ را همزمان در خود جای می‌دهد. ضمن آن که چون حائنه و حرکت که ذات سینماست، در بط و متن و سیما پیچیدگی‌هایی که سینمای وِسترن روایت می‌کند موجود است. این شانس و امتیاز را هم دارد که به گونه‌های گوناگون را نیز جلب کند؛ روایت زندگی مهاجران قاره نو، حرکت به سوی سرزمین‌های حاصل خیز غرب آمریکا، جدال بر سر تصاحب این سرزمین‌ها با بومیان سرخ‌پوست، مبارزه با طبیعت گاه ناسازگار و... گاهی هم موضوع‌های ساده‌تر و کوچک‌تر که بر زمین‌های جغرافیا و قضای اجتماعی، تاریخی، فرهنگی غرب وحشی رخ می‌دهد. اما اگر بخواهیم موضوع‌های سینمای وِسترن را خلاصه کنیم، شاید عنوان "مبارزه برای بقا" کفایت کند؛ و این‌بار، همیشه هم بقای جسمانی و تداوم حیات نیست، که گاهی ایستادگی بر سر یک آرمان می‌تواند باشد.

از سال ۱۴۹۲ که "کریستف کلمب"، به خیال سفر از غرب اسپانیا، از راهی به هندوستان قدم به قاره نو گذاشت و هنوز نمی‌دانست جایی که امروز به یاد او کلمبیا خوانده می‌شود، بخشی از یک قاره کشف نشده است، تا سال‌ها بعد که آمریکا و سپس

آگاهانه این سرزمین پنهان را کشف کرد، تاریخ پر از حادثه‌های ساخته شد که سینمای وسترن بجز مواردی، بیشتر به دوره‌ای پرحادثه‌تر از نیمه دوم قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم آن پرداخت است؛ دوره‌ای که در آن سرعت سیر حوادث با شتاب بیشتری در حال تغییر دادن چهره قاره نو بود.

ژانر وسترن که قدمتی به اندازه تاریخ سینما دارد، در طول حیات خود اوج ها و غروب‌های بسیاری داشته است؛ اما هرگز فراموش نشده است. علت فراموش نشدن و ماندگار شدن، تاثیرگذاری این ژانر بر فرهنگ آمریکا و مردم آمریکا است؛ و به واسطه آن سیرگانی بر خود سینما است. این تاثیرگذاری ژانر وسترن بر فیلم‌های هالیوود، نه تنها به صورت ظاهری و ساختاری صورت می‌پذیرد و گاهی به صورت ساختاری و مفهومی قلمی.

در طول تاریخ فیلم‌ها، بزج آمدند و جریان‌هایی ایجاد کردند و تاثیری عمیق بر جامعه نهادند و گاه به نمادهایی تبدیل شدند. بی شک دو فیلم "خوب، بد، زشت" و "قصه عامه پسند" از این نمادهای فیلم‌ها است. بر همین اساس، با بررسی جامع و کامل این دو فیلم، به میزان تاثیر این دو فیلم خوب، بد، زشت اثر سرجو لئونه بر روی فیلم قصه عامه پسند می‌پردازیم.

امید است این کتاب، سهمی در فراهم آوردن داده و عناصر لازم برای بررسی‌های بیشتر تاریخی، فرهنگی و زیباشناسی این، محبوب و پر دوام‌ترین ژانر سینمایی یعنی ژانر وسترن را فراهم آورد.